

Using the Learning Experience Arrangement Model to Improve Language Proficiency and Emotional Intelligence of Kindergarten 3 Children

Watcharaporn Arsana

Thesaban 3 School, Wat Nuea, Kalasin 46000, Thailand

Corresponding author. E-mail: arsana.w@hotmail.com

Abstract

This research aimed to investigate the current conditions of early childhood education and to design and develop a learning experience arrangement model that integrates language proficiency and emotional intelligence, tailored to the actual learning context of Kindergarten 3 students. The study employed a research and development (R&D) experimental design. Data were collected from a sample of 32 Kindergarten 3 children, as well as their teachers and parents, using various instruments including rating scale questionnaires, assessments of children's language proficiency and emotional intelligence, behavior records, and experience evaluation forms. Both quantitative and qualitative data analyses were conducted.

The findings revealed that the existing learning experience arrangements were moderate, with limitations in resources and teacher training. The newly developed experiential model, which incorporates activities such as storytelling and role-playing to promote both language and emotional skills, was found to significantly improve children's language proficiency and emotional intelligence scores ($p < .05$). Additionally, the model received high satisfaction ratings from teachers and stakeholders (Mean = 4.35, SD = 0.42). These results suggest that the learning experience arrangement model is appropriate and has potential for broader application in promoting child development in other educational contexts.

Keywords: Early Childhood Education, Language Proficiency, Emotional Intelligence, Learning Experience Arrangement, Research and Development

การใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษา และความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3

วิชราภรณ์ อาสนะ

โรงเรียนเทศบาล 3 วัดเหนือ กาฬสินธุ์ 46000 ประเทศไทย

Corresponding author. E-mail: arsana.w@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย รวมถึงออกแบบและพัฒนา รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะทั้งสองด้านให้เหมาะสมกับบริบทการเรียนรู้จริงของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 การวิจัยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (R&D) ในลักษณะเชิงทดลอง โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัย จำนวน 32 คน พร้อมครูผู้สอนและผู้ปกครอง โดยใช้เครื่องมือสำคัญ ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบประเมินความสามารถทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก แบบบันทึกพฤติกรรม และแบบประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดประสบการณ์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า การจัดประสบการณ์ในปัจจุบันยังอยู่ในระดับปานกลางโดยมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรและการฝึกอบรมครู รูปแบบการจัดประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้นซึ่งบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมภาษาและอารมณ์ผ่านการเล่าเรื่องและบทบาทสมมติ มีประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญในการพัฒนาความสามารถทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก ($p < .05$) รวมทั้งได้รับความพึงพอใจสูงจากครูและผู้เกี่ยวข้อง (Mean = 4.35, SD = 0.42) ผลวิจัยชี้ให้เห็นว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์นี้เหมาะสมและสามารถนำไปขยายผลเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กในบริบทอื่น ๆ ได้

คำสำคัญ: การศึกษาปฐมวัย, ความสามารถทางภาษา, ความฉลาดทางอารมณ์, การจัดประสบการณ์การเรียนรู้, การวิจัยและพัฒนา

© 2025 JISSD: Journal of Integration Social Sciences and Development

บทนำ

การศึกษาปฐมวัย ได้นำแนวการเรียนรู้ต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัย การจัดประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลายสอดคล้องกับวิถีชีวิตเด็กทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจและสนใจที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยตนเองและเห็นประโยชน์ของภาษา ผู้ใหญ่รอบตัวเด็กเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทางภาษาและกระตุ้นให้เด็กเรียนรู้ภาษาผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายต่อเด็ก การพูดเป็นกิจกรรมทางภาษาอย่างหนึ่งที่เด็กใช้ในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น เพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกและความต้องการของตนเอง การพูดที่เกิดจากการมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับบุคคลรอบตัว พูดคุยและสนทนาเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในชีวิตประจำวันเด็กปฐมวัยเป็นช่วงที่พัฒนาการทางภาษามีการเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและเป็นไปในทิศทางบวก ส่งผลต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างรอบด้าน การเข้าใจถึงความสามารถทางภาษาของเด็กตามวัยจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการจัดกิจกรรมทางภาษาเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดพื้นฐานของเด็กปฐมวัย (รวิวรรณ รุ่งไพรวัลย์, 2556)

สำหรับความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี เด็กวัยนี้มีความสามารถทางภาษาได้แก่ ชอบฟังและพูดเรื่องราวที่ได้รับประสบการณ์มา พูดเป็นประโยคได้ต่อเนื่อง ชอบถามทำไม เมื่อไหร่ อย่างไร เป็นธรรมชาติทางภาษาที่เด็กใช้ในการสื่อสารกับผู้อื่นในสังคม เนื่องจากเป็นวัยที่เรียนภาษาได้เร็วเพราะเซลล์สมองและการเชื่อมต่อของเซลล์สมองในวัยนี้ มีความพร้อมสูงที่จะรับรู้ภาษาและการเรียนรู้ภาษา ความเข้าใจทางภาษาและการแสดงออกเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในสมอง ซึ่งเวลาที่จะแสดงออกในแต่ละคนอาจเร็วช้าไม่เท่ากัน (พรพิไล เลิศวิชา และอัครภูมิ จูการ, 2550) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

ตามแนวคิดการศึกษาออลดอร์ฟเน้นให้เด็กมุ่งมั่นตั้งใจ ในการทำความดี โดยจินตนาการเป็นสิ่งเชื่อมต่อกันระหว่างโลกภายนอกกับโลกภายในจิตใจของเด็ก จึงให้ความสำคัญกับการเล่นเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากงานของเด็กคือการเล่น รวมทั้งการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันซึ่งพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจและสังคมมีความเกี่ยวข้องไม่แยกจากกัน เพราะการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมทางอารมณ์ อาจหมายถึงพฤติกรรมด้านจิตใจและสังคมด้วย ดังที่ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2558) ได้อธิบายไว้ว่า พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจของเด็กปฐมวัย โดยทั่วไป ผู้เรียนจะมีพฤติกรรมการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาเปลี่ยนแปลงง่ายเพราะช่วงของระยะความสนใจสั้นและเป็นความสามารถในการแสดงความรู้สึกของเด็ก (Psycho-social Development) ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาบุคลิกภาพเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ โกลแมน (Goleman, 1998 : 259) กล่าวถึง บุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะมีลักษณะดังนี้ คือ มีความสามารถทางอารมณ์ส่วนบุคคล (Personal Competence) และมีความสามารถทางอารมณ์ที่เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งเป็นทักษะทางสังคม (Social competence) คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะมีลักษณะสำคัญ มีความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น มีความเข้าใจสถานการณ์ทางสังคมไม่ย่อท้อ หรือยอมแพ้ง่าย และมีกำลังใจที่จะฝ่าฟันต่อสู่กับปัญหาชีวิต ทำให้ไม่มีปัญหาในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นการเรียนรู้ความฉลาดทางอารมณ์สามารถฝึกฝนและพัฒนาได้ โดยการคำนึงถึงหลักการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับคน วัตถุ และสิ่งของ จึงจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด สอดคล้องกับสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2553) กล่าวว่า การเริ่มต้นให้เด็กสามารถเข้าใจอารมณ์ของตนเอง เรียนรู้ที่จะเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น สามารถตอบสนองและแสดงพฤติกรรมด้านอารมณ์ที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญ ประกอบกับมีผลการศึกษาที่แสดงว่า พัฒนาการทางด้านอารมณ์-จิตใจที่ดีเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาทางด้านสติปัญญา และนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ในระดับขั้นที่สูงขึ้น ดังนั้น การส่งเสริมทางด้านอารมณ์-จิตใจของเด็กปฐมวัย สมองส่วนหน้ามีหน้าที่เกี่ยวกับความคิด โดยสมองซีกซ้ายจะมีหน้าที่คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล ควบคุมเกี่ยวกับภาษา สัญลักษณ์ต่าง ๆ การแสดงออก การวิเคราะห์การพูดการเขียน ส่วนสมองซีกขวามีหน้าที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์จินตนาการ การทำงานของสมอง การเรียนรู้และการเล่นของเด็กปฐมวัย โดยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ ถือว่าการเล่นอย่างมีจุดหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 สมองยังเป็นอวัยวะที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้ภาษาและการสื่อสาร การเรียนรู้ภาษาแม่ของเด็กจะเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ จากการปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่และผู้เลี้ยงดูในชีวิตประจำวันและสถานการณ์รอบตัว สมองเด็กสามารถเรียนรู้ภาษาได้ดีต้องอยู่ในสิ่งแวดล้อมของภาษาที่เรียนรู้เหมาะสมจึงจะเรียนรู้ได้ดี (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ดังผลการวิจัยของโกลแมน (Goleman, 1995) ที่กล่าวถึงการดำเนินชีวิตประจำวันความสามารถด้านสติปัญญามีผลเพียง 20% ส่วนที่เหลืออีก 80% มาจากปัจจัยด้านความสามารถของบุคคลในการรับรู้อารมณ์ รู้เท่าทันอารมณ์ สามารถควบคุมจัดการอารมณ์ของตนเอง และแสดงพฤติกรรมตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสมถูกกาลเทศะ และไฮน์ (Hein, S. 2012 : online) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถด้านจิตใจของบุคคลที่มีความไวต่ออารมณ์และมีศักยภาพในการเรียนรู้การควบคุมอารมณ์ของตนเองซึ่งทำให้บุคคลนั้นเป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี และมีความสามารถทางอารมณ์ที่เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นซึ่งเป็นทักษะทางสังคม (Social competence) คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะมีลักษณะสำคัญ เพราะจะทำให้เด็กมีอารมณ์ขันและเห็นใจผู้อื่น ช่วยลดความก้าวร้าวในเด็กได้ โดยคุณลักษณะที่ควรสร้างขึ้นตั้งแต่วัยเด็กเพื่อให้มีความฉลาดทางอารมณ์สูง คือเรื่องความซื่อสัตย์ การรักและมีเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น มีความรับผิดชอบ กระตือรือร้น มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีการสื่อสารที่เปิดเผยตรงไปตรงมา มีความสุขและสนุกสนาน

ลักษณะธรรมชาติโดยทั่วไปแล้ว เด็กปฐมวัยมีความอยากรู้อยากเห็นหรือกล่าวได้ว่าเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้ความเป็นตัวของตัวเอง (Self-Identity) กิจกรรมที่สามารถพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ฝึกคิดแสดงเหตุผลความรู้สึกที่เป็นจริง จะทำให้เกิดความเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับผู้อื่น ดังที่ รีเบคกา (Rebecca, 1998) กล่าวถึงวิธีพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในห้องเรียนสำหรับเด็ก คือให้เด็กได้แสดงออกทางการรับรู้ของตนเองโดยการบอกเล่าให้เพื่อนฟัง การแสดงท่าทาง การร้องเพลง การวาดรูปที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางความรู้สึกเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย รู้จักควบคุมอารมณ์พอใจ ภาควิชาจิตวิทยาของเพียเจต์ (Piaget, J. 1969) ที่กล่าวว่า พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม มักจะอยู่ที่โรงเรียนเมื่อศึกษา

ถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยทำให้เห็นว่าควรมีการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่让孩子เรียนรู้ด้วยตนเองโดยการจัดกิจกรรมที่ยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลาง การจัดการเรียนรู้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน เพื่อเป็นการสร้างความรู้ผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารมีเหตุผลและการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาบุคลิกภาพให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จากเหตุผลและความสำคัญที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักว่าการพัฒนาความสามารถทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อความพร้อมในการเรียนรู้ การปรับตัว และการดำรงชีวิตในสังคมยุคปัจจุบัน แม้ว่าจะมีงานวิจัยและแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง แต่ส่วนใหญ่ยังคงมุ่งเน้นเพียงมิติใดมิติหนึ่ง เช่น เน้นพัฒนาทักษะภาษาโดยไม่เชื่อมโยงกับการพัฒนาด้านอารมณ์ หรือเน้นส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์โดยขาดการบูรณาการด้านภาษาอย่างเป็นระบบ อีกทั้งหลายแนวทางยังมิได้ถูกออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ครูผู้สอน และชุมชน ส่งผลให้การนำไปใช้จริงมีข้อจำกัดและไม่สามารถสร้างผลลัพธ์เชิงประสิทธิผลได้อย่างเต็มที่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อออกแบบ พัฒนา และปรับปรุงรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่บูรณาการการพัฒนาความสามารถทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยให้มีความเหมาะสม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) เพื่อออกแบบ พัฒนา และทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่บูรณาการการพัฒนาความสามารถทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย มีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ รวมทั้งครูผู้สอนในระดับชั้นเดียวกัน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้ร่างรูปแบบ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนเทศบาลตำบลนาจารย์ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ จำนวน 32 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) รวมทั้งครูผู้สอนในระดับชั้นเดียวกัน โดยมีโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

1.3 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่กำหนดเป็นกลุ่มทดลองจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบ จำนวน 1 ห้อง ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนเทศบาลเหนือ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากห้องเรียนที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง ได้นักเรียน จำนวน 34 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในงานวิจัยนี้ ได้นำเสนอเครื่องมือวิจัยจำนวน 5 ชุด ดังนี้

2.1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบสอบถามนี้ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของครูผู้สอนและผู้ปกครองในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นพัฒนาความสามารถทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยข้อคำถามในรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) 5 ระดับ พร้อมด้วยคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นอย่างละเอียด ก่อนนำไปใช้ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านอย่างเคร่งครัด

2.2 แบบประเมินความสามารถทางภาษาเด็กปฐมวัย เป็นเครื่องมือที่ออกแบบมาเพื่อประเมินพัฒนาการทางภาษาในมิติการฟัง พูด การใช้คำศัพท์ และการสื่อความหมาย โดยดำเนินการประเมินผ่านการสังเกตพฤติกรรมและแบบทดสอบที่เหมาะสมกับวัยเด็ก ปฏิบัติโดยนักวิจัยและครูผู้สอนที่ได้รับการอบรมเฉพาะทาง คะแนนที่ได้จะถูกจัดอันดับตามเกณฑ์พัฒนาการมาตรฐานในช่วงอายุเดียวกัน เพื่อสะท้อนความสามารถของเด็กอย่างแม่นยำ

2.3 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย เครื่องมือนี้ประเมินทักษะอารมณ์ เช่น การรับรู้ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม โดยใช้ทั้งแบบสังเกตพฤติกรรมเด็กในสถานการณ์ต่าง ๆ ระหว่างกิจกรรม และแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน ซึ่งคะแนนสะท้อนระดับและความเหมาะสมของพฤติกรรมทางอารมณ์อย่างเป็นระบบและรอบด้าน

2.4 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมเด็ก นักวิจัยใช้แบบบันทึกนี้ในการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็กอย่างละเอียดในระหว่างจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยบันทึกอย่างเป็นระบบในประเด็นเวลา ความถี่ และรูปแบบพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับพัฒนาการทางภาษาและอารมณ์ เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกและเชื่อถือได้

2.5 แบบประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของรูปแบบการจัดประสบการณ์ หลังจากพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสร็จสิ้น นำเสนอแบบจำลองให้กับผู้เชี่ยวชาญ ครู และผู้เกี่ยวข้องทดลองใช้ จากนั้นรวบรวมความคิดเห็นผ่านแบบสอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อประเมินความเหมาะสม การนำไปใช้ได้จริง และรับฟังข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

3. การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

เพื่อรับประกันคุณภาพของแบบสอบถามและแบบประเมินต่าง ๆ ได้ดำเนินการตรวจสอบและปรับปรุงดังนี้

3.1 แบบสอบถามเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลถูกส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Content Validity)

3.2 ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คะแนนและข้อเสนอแนะอย่างละเอียด โดยผลการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence: IOC) อยู่ในช่วง 0.67 ถึง 1.00 ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าเชื่อถือสำหรับการใช้ในงานวิจัย

3.3 ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญถูกนำไปปรับปรุงแบบสอบถามอย่างเป็นระบบ เช่น การจัดกลุ่มเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกันเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน และการบูรณาการทักษะทางสังคมในหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทการใช้งานจริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยแบบประเมินเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษา และความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล จำนวน 2 ครั้ง ดังนี้

4.1 ประเมินเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษา และความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล (Pretest) ก่อนการทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 32 คน

4.2 เมื่อเสร็จสิ้นการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลเสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้ทำการประเมินผล (Posttest) โดยใช้แบบประเมินชุดเดียวกับที่ใช้ในการประเมินก่อนเริ่ม (Pretest) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ดังกล่าว

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จะถูกนำมาวิเคราะห์ดังนี้

5.1 ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ จะวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อสรุปภาพรวมของข้อมูล

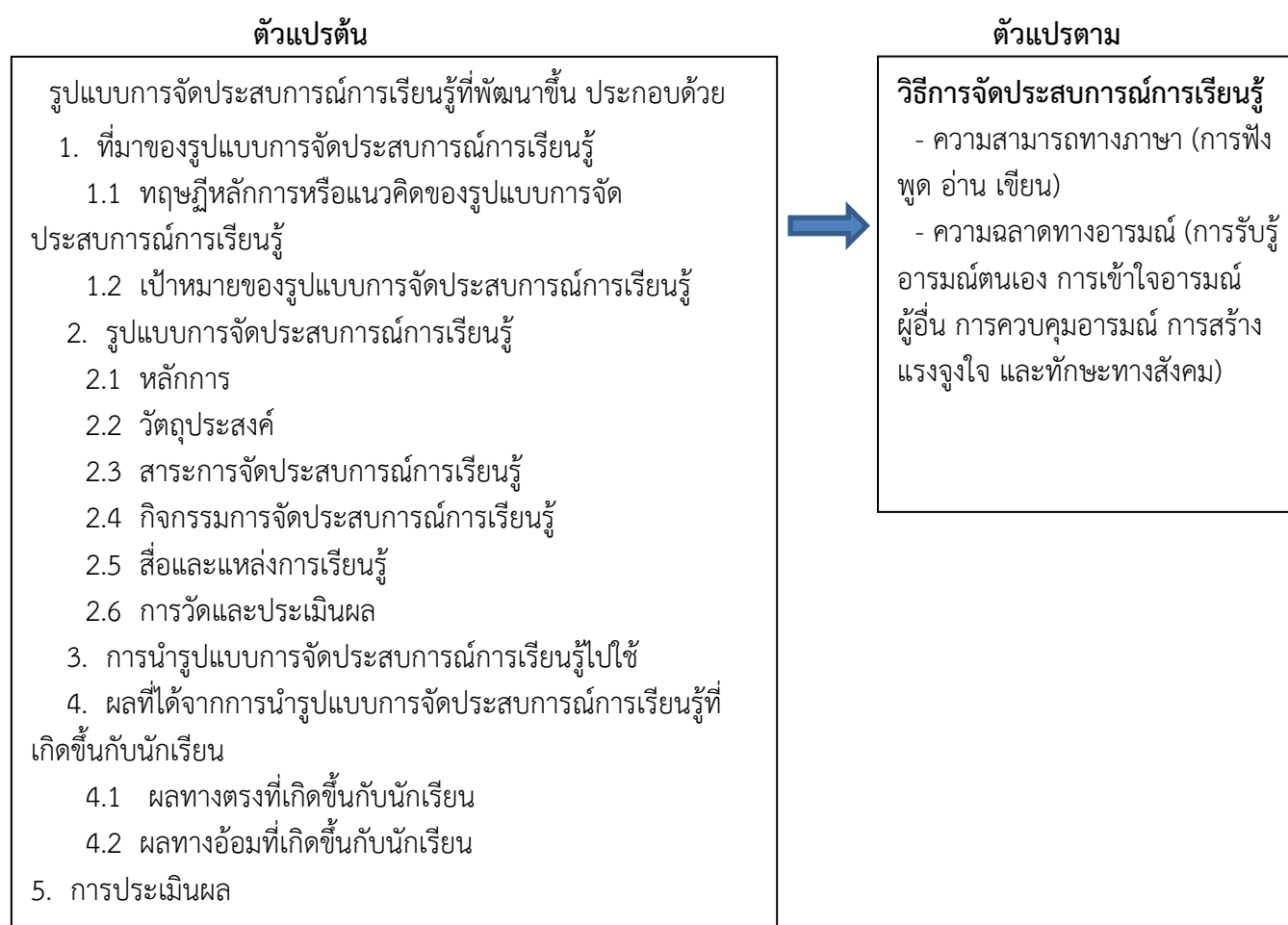
5.2 คะแนนจากแบบประเมินความสามารถทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์ ใช้การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ (Pretest-Posttest)

5.3 ข้อมูลจากแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมเด็ก จะวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาเพื่อแสดงรูปแบบและความถี่ของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง

5.4 ข้อมูลจากแบบประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของรูปแบบการจัดประสบการณ์ จะวิเคราะห์เชิงปริมาณ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะถูกวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา เช่น ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และร้อยละ (Percentage) เพื่อสรุปภาพรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ครู และผู้เกี่ยวข้องในด้านความเหมาะสม ความชัดเจน และความสามารถในการนำรูปแบบไปใช้จริง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 สามารถสรุปและสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการของครูผู้สอนจำนวน 5 คน และผู้ปกครองจำนวน 50 คน พบว่า ภาพรวมการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยยังอยู่ในระดับปานกลาง โดยคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.25 (SD = 0.57) บ่งชี้ว่ามีความพึงพอใจในระดับปานกลาง แต่ยังมีปัญหาหลัก ๆ ได้แก่ ขาดทรัพยากรการเรียนรู้ที่เหมาะสม (ร้อยละ 68) และขาดการฝึกอบรมครูด้านการพัฒนาทักษะทางภาษาและอารมณ์ (ร้อยละ 54)

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกครูผู้สอนทั้ง 5 คน พบว่า ครูต้องการรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่บูรณาการพัฒนาทักษะทางภาษาและอารมณ์ควบคู่กันอย่างเป็นระบบ รวมถึงความต้องการการสนับสนุนในด้านสื่อการเรียนรู้และกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ปกครอง จำนวน 50 คน มีความต้องการให้เด็กได้รับประสบการณ์ที่ส่งเสริมการสื่อสารและควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้น โดยเฉพาะการส่งเสริมให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมและสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในกลุ่มเพื่อน

2. ผลการออกแบบ พัฒนา และปรับปรุงรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2.1 ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนา รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้รับการออกแบบโดยอิงจากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการของครูและผู้ปกครอง โดยเน้นการบูรณาการทักษะทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์ในกิจกรรมเดียวกัน เช่น กิจกรรมการเล่าเรื่องที่ส่งเสริมการใช้ภาษาและการแสดงออกทางอารมณ์ผ่านบทบาทสมมติ

2.2 การทดลองใช้และประเมินผล นักวิจัยได้นำรูปแบบการจัดประสบการณ์ไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัย จำนวน 32 คนในกลุ่มเดียว ผลการวิเคราะห์คะแนนจากแบบประเมินความสามารถทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างคะแนนก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ ($p < .05$) โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางภาษาเพิ่มจาก 56.25 (SD = 8.12) เป็น 68.40 (SD = 7.35) และคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์เพิ่มจาก 54.10 (SD = 6.98) เป็น 65.75 (SD = 7.21) นอกจากนี้ แบบประเมินคุณภาพและความเหมาะสมจากครู 5 คนและผู้เกี่ยวข้อง ได้คะแนนเฉลี่ยในระดับสูง (Mean = 4.35, SD = 0.42) แสดงถึงความพึงพอใจและความเห็นชอบในรูปแบบการจัดประสบการณ์นี้ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ครูผู้สอนระบุว่า รูปแบบช่วยให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้นและพัฒนาทักษะทั้งทางภาษาและอารมณ์ได้ชัดเจน ผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความพึงพอใจในรูปแบบนี้ และเสนอให้มีการนำไปใช้ต่อเนื่องและขยายผลในชั้นเรียนอื่นที่มีความต้องการพัฒนาในลักษณะเดียวกัน

อภิปรายผล

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 พบว่า การจัดประสบการณ์ยังอยู่ในระดับปานกลาง โดยครูผู้สอนและผู้ปกครองให้ความเห็นร่วมกันว่าขาดทรัพยากรและการอบรมครูที่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Smith, J., & colleagues (2020) ที่ระบุว่าปัจจัยด้านทรัพยากรและความรู้ความชำนาญของครูเป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย นอกจากนี้ ความต้องการรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่บูรณาการพัฒนาทักษะทางภาษาและอารมณ์พร้อมกันก็สอดคล้องกับแนวคิดของ Goleman (1995) ที่เน้นความสำคัญของการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ควบคู่ไปกับทักษะ อื่น ๆ

การออกแบบและพัฒนา รูปแบบการจัดประสบการณ์โดยผสมผสานกิจกรรมที่ส่งเสริมทั้งทักษะภาษาและอารมณ์ เช่น กิจกรรมเล่าเรื่องและบทบาทสมมติ เป็นไปตามแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกที่สนับสนุนการพัฒนาองค์รวมของเด็ก (Bronfenbrenner, 1979) และการบูรณาการทักษะต่าง ๆ ในบริบทเดียวกันจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Tomlinson, 2014)

ผลการทดลองใช้รูปแบบดังกล่าวกับเด็กปฐมวัย 32 คน พบว่า มีพัฒนาการทางภาษารวมถึงความฉลาดทางอารมณ์ที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์จริง (Experiential Learning) ของ Kolb (1984) ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือทำและสะท้อนผลการเรียนรู้ รวมถึงผลการศึกษาของ Denham et al. (2012) ที่พบว่าการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในวัยปฐมวัยมีผลต่อพัฒนาการด้านภาษาและทักษะทางสังคม

นอกจากนี้ ความเห็นจากครูและผู้ปกครองที่มีต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นถึงความพึงพอใจและการยอมรับ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมการนำรูปแบบไปใช้จริงอย่างต่อเนื่อง (Rogers, 2003) ข้อเสนอแนะในการขยายผลไปยังชั้นเรียนอื่น ๆ ยังสะท้อนถึงศักยภาพของรูปแบบในการตอบสนองความต้องการพัฒนาทักษะที่หลากหลายของเด็กในบริบทต่าง ๆ

โดยสรุป ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า การออกแบบและพัฒนา รูปแบบการจัดประสบการณ์ที่บูรณาการพัฒนาทักษะทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์สามารถเพิ่มพูนศักยภาพของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีนัยสำคัญ และการมีส่วนร่วมของครูและ

ผู้ปกครองในการประเมินและปรับปรุงรูปแบบยังเป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างความสำเร็จของการนำรูปแบบไปใช้จริงในสถานศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษา และความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 พบว่า

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย พบว่า ภาพรวมการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.25, SD = 0.57) โดยมีปัญหาหลักคือขาดทรัพยากรการเรียนรู้ที่เหมาะสม (68%) และขาดการฝึกอบรมครูด้านการพัฒนาทักษะทางภาษาและอารมณ์ (54%) ครูและผู้ปกครองต้องการรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่บูรณาการทักษะทั้งสองด้านอย่างเป็นระบบ พร้อมสนับสนุนสื่อและกิจกรรมที่หลากหลาย

2. การออกแบบและพัฒนาารูปแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นการบูรณาการทักษะทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์ผ่านกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เช่น การเล่าเรื่องและบทบาทสมมติ เมื่อทดลองใช้กับเด็กจำนวน 32 คน พบว่ามีการพัฒนาคะแนนความสามารถทางภาษา (จาก 56.25 เป็น 68.40) และความฉลาดทางอารมณ์ (จาก 54.10 เป็น 65.75) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

3. การประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของรูปแบบจากครูและผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยสูง (Mean = 4.35, SD = 0.42) สะท้อนถึงความพึงพอใจและความเห็นชอบในรูปแบบดังกล่าว รวมถึงข้อเสนอแนะให้ขยายผลการใช้ในชั้นเรียนอื่น ๆ ที่มีความต้องการพัฒนาในลักษณะเดียวกัน

โดยสรุป รูปแบบการจัดประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้นเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนเทศบาลที่มีลักษณะความต้องการเดียวกัน และมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาและอารมณ์ของเด็กปฐมวัยใกล้เคียงกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.1. ควรจัดสรรทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการพัฒนาความสามารถทางภาษาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง
- 1.2. ควรส่งเสริมและจัดให้มีการฝึกอบรมครูอย่างเป็นระบบ เพื่อเสริมศักยภาพในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะทางภาษาและอารมณ์อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.3. ควรสนับสนุนการขยายผลและการนำรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่ผ่านการประเมินและพิสูจน์แล้วไปใช้ในสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อยกระดับมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ปฐมวัย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1. ควรดำเนินการวิจัยในกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย เพื่อประเมินความมีประสิทธิภาพและความยั่งยืนของรูปแบบการจัดประสบการณ์ในบริบทที่แตกต่างกัน
- 2.2. ควรพัฒนาเครื่องมือวัดผลที่ครอบคลุมและสามารถสะท้อนพัฒนาการทางภาษา อารมณ์ สังคม และพฤติกรรมของเด็กในระยะยาว
- 2.3. ควรศึกษาผลกระทบของรูปแบบการจัดประสบการณ์ต่อพัฒนาการด้านสังคมและพฤติกรรมของเด็กอย่างลึกซึ้งและครอบคลุม เพื่อเพิ่มความรู้และขยายการประยุกต์ใช้รูปแบบดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

- พรพิไล เลิศวิชา และอัครภูมิ จุฬาร. (2550). พัฒนาการทางภาษาเด็กปฐมวัย. *วารสารการศึกษา*, 12(3), 124–126.
- ภิญโญอนันตพงษ์ ส. (2015). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กปฐมวัย. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ ศรีนครินทรวิโรฒ*, 16(1).
- รวีวรรณ รุ่งไพรวัลย์. (2556). *การส่งเสริมทักษะภาษาสำหรับเด็ก*. ในตำราพัฒนาการและพฤติกรรมเด็ก เล่ม 3 การดูแลเด็กสุขภาพดี. กรุงเทพมหานคร: ปิยอนด์ เอ็นเทอร์ไพรซ์.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กปฐมวัย. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ ศรีนครินทรวิโรฒ*, 16(1). Retrieved from <https://ejournals.swu.ac.th/index.php/jedu/article/view/6670>
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2553). การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในเด็กปฐมวัย. *วารสารวิชาการ*, 15(2), 83.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Harvard University Press.
- Denham, S., et al. (2012). Social-emotional learning in early childhood. *Early Childhood Research Quarterly*, 27(1), 105-114.
- Goleman, D. (1995). *Emotional intelligence*. Bantam Books.
- Goleman, D. (1998). *Working with emotional Intelligence*. New York: Bantam Book. 259.
- Hein, S. (2012). *Emotional intelligence and mental health*. Retrieved from [Online source].
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice Hall.
- Piaget, J. (1969). *The psychology of the child*. Basic Books.
- Rebecca. (1998). *Developing emotional intelligence in the classroom*. [Publisher if known].
- Rogers, E. M. (2003). *Diffusion of innovations (5th ed.)*. Free Press.
- Smith, J., & colleagues. (2020). Factors influencing early childhood education. *Journal of Early Childhood Research*, 18(4), 350-367.
- Tomlinson, C. A. (2014). *The differentiated classroom: Responding to the needs of all learners (2nd ed.)*. ASCD.